

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΜΟΣΧΑΣ

Ενημερωτικό Δελτίο
Σεπτεμβρίου-Οκτωβρίου 2023
Επισκόπηση Οικονομικών Ειδήσεων της Ρωσικής Ομοσπονδίας

Embassy of the Hellenic Republic / Office for Economic & Commercial Affairs
Leontievsky per. 4 – 125009 Moscow E-mail: ecocom-moscow@mfa.gr
Tel.: + 7 495 539 29 70 Website: <https://agora.mfa.gr>

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Συνοπτική οικονομική ενημέρωση

Προεδρικά και Κυβερνητικά Διατάγματα (Ρωσικά Αντίμετρα)

- ✓ Περί υποχρεωτικής πώλησης μέρους συναλλάγματος από ρ/εξαγωγείς
- ✓ Οι ρωσικές αντικυρώσεις παρατάθηκαν έως τις 31 Δεκεμβρίου 2024
- ✓ Περί προσωρινής απαγόρευσης εξαγωγής βενζίνης και καυσίμου ντίζελ από τη Ρωσική Ομοσπονδία
- ✓ Εισαγωγή εξαγωγικών δασμών που συνδέονται με τη συναλλαγματική ισοτιμία του ρουβλίου
- ✓ Κατάλογος χωρών που μπορούν να συμμετέχουν σε συναλλαγές σε συνάλλαγμα
- ✓ Αύξηση ασφαλιστικών τιμολογίων για φορτηγά από μη φιλικές χώρες κατά 17 φορές
- ✓ Περί αποπληρωμής εκδοθέντων ευρωομολόγων

Εσωτερική αγορά

- ✓ Αύξηση βασικού επιτοκίου
- ✓ Forbes: Η Gazprom στην κορυφή της λίστας με τις πιο κερδοφόρες εταιρείες στη Ρωσία
- ✓ Το ΑΕΠ της Ρωσίας το β' τρίμηνο του 2023 ξεπέρασε τα 39 τρις ρούβλια
- ✓ Πάνω από το 90% κατασκευαστών λογισμικού αντιμετωπίζουν τον αντίκτυπο των κυρώσεων
- ✓ Το μερίδιο του ρουβλίου στις ρωσικές εξαγωγές έχει πέσει κάτω από το 40%
- ✓ Τα διεθνή αποθέματα της Ρωσίας σε μια εβδομάδα μειώθηκαν κατά 7,6 δις \$ ΗΠΑ
- ✓ Κατάταξη μεγαλύτερων ξένων εταιρειών στη Ρωσία
- ✓ Κεντρική Τράπεζα: Το 60% των επιχειρήσεων δηλώνει έλλειψη προσωπικού
- ✓ Το α' εξάμηνο του 2023, το κρατικό χρέος της Ρωσίας αυξήθηκε κατά 9,8%
- ✓ Αύξηση του ΑΕΠ τον Αύγουστο κατά 5,2%

Εξωτερική Αγορά

- ✓ Το εμπόριο με την Ιαπωνία
- ✓ Εξαγωγή αυτοκινήτων από την Ιαπωνία
- ✓ Το μερίδιο της Κίνας στις εισαγωγές αυτοκινήτων ήταν 92% σε οκτώ μήνες
- ✓ Η εξαγωγή ρωσικών σιτηρών σημειώνει ένα νέο ρεκόρ
- ✓ Ο εμπορικός τζίρος μεταξύ Ρωσίας και Ηνωμένων Πολιτειών μειώθηκε κατά 11 φορές
- ✓ Οι ΗΠΑ αγόρασαν λιπάσματα από τη Ρωσία αξίας ρεκόρ
- ✓ Η Ρωσία εξάγει λιπάσματα σε σχεδόν 60 χώρες
- ✓ Ο κύκλος εργασιών μεταξύ Τατζικιστάν και Ρωσίας το 2023 ξεπέρασε το 1 δις \$ ΗΠΑ

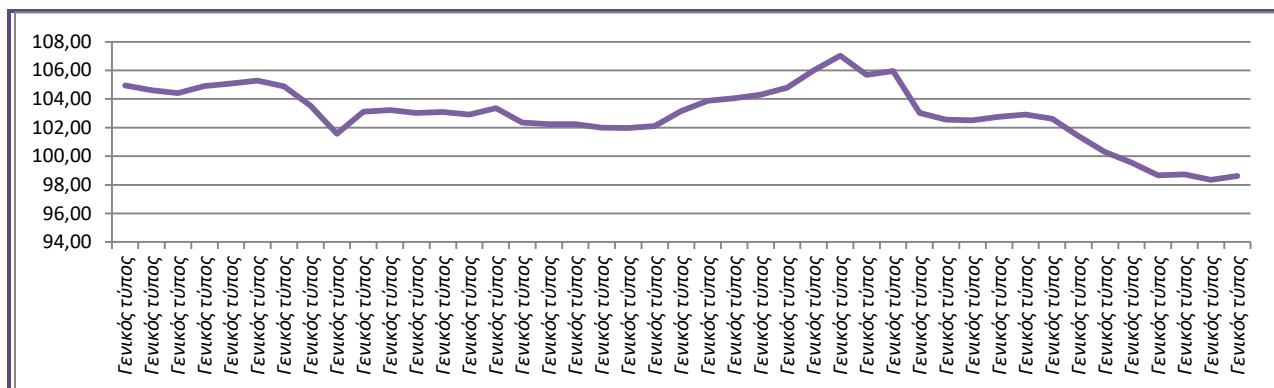
Ενέργεια-Περιβάλλον

- ✓ Η ΕΕ μείωσε το μερίδιο των εισαγωγών ρωσικού πετρελαίου κατά 10 φορές
- ✓ Στατιστικά σε όρους φυσικού όγκου ρωσικών εξαγωγών πετρελαίου προς Ινδία και Κίνα
- ✓ Τα έσοδα από τις εξαγωγές πετρελαίου της Ρωσίας έχουν σχεδόν επιστρέψει στα επίπεδα του 2022
- ✓ Η Gazprom μείωσε την παραγωγή φυσικού αερίου κατά ένα τέταρτο
- ✓ Αύξηση εισαγωγών ρωσικού πετρελαίου στην Ινδία τον Σεπτέμβριο κατά 9%
- ✓ Η Ευρώπη αύξησε τις αγορές της LNG από τη Ρωσία σε επίπεδο ρεκόρ

Τρέχουσα συναλλαγματική ισοτιμία € / ₺

1 ευρώ = 98,6164 ρούβλια (31.10.2023)

Εξέλιξη της ισοτιμίας ευρώ / ρουβλίου στο διάστημα 01.09.2023 – 31.10.2023:

Πηγή: www.cbr.ru

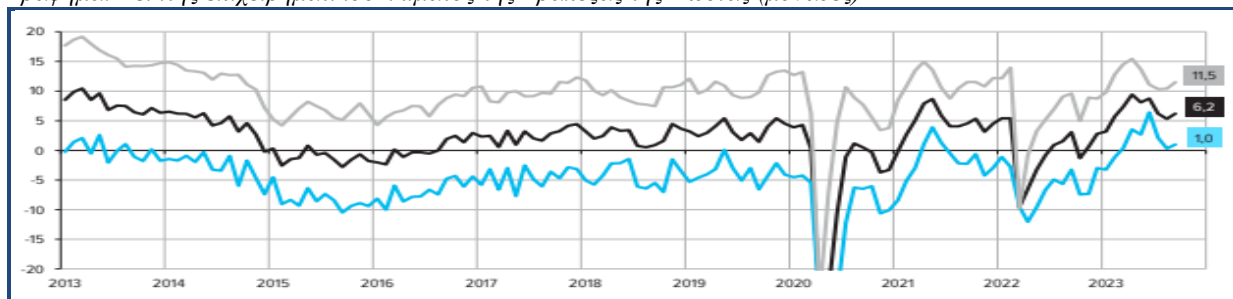
Συνοπτική οικονομική ενημέρωση

Σύμφωνα με την έρευνα της Τράπεζας της Ρωσίας «*Enterprise monitoring: Assessments, expectations, comments*», μηνός Σεπτεμβρίου, οι βασικοί δείκτες της ρ/αγοράς έχουν διαμορφωθεί ως εξής:

Δείκτης επιχειρηματικού κλίματος: Ο δείκτης αυξήθηκε στις 6,2 μονάδες (τον Αύγουστο ήταν 5,3 μονάδες), μετά από πτώση, κατά τους δύο προηγούμενους μήνες. Η αύξηση καθορίστηκε από τη βελτίωση τόσο των τρεχουσών εκτιμήσεων όσο και των βραχυπρόθεσμων προσδοκιών των εταιρειών.

Οι τρέχουσες εκτιμήσεις για το επιχειρηματικό κλίμα αυξήθηκαν στις περισσότερες οικονομικές δραστηριότητες, με εξαίρεση τις κατασκευές, την ύδρευση και τις υπηρεσίες. Οι υψηλότερες εκτιμήσεις για τις τρέχουσες επιχειρηματικές συνθήκες και η σημαντικότερη αύξησή τους, σε σύγκριση με τον Αύγουστο, παρατηρήθηκαν στον κλάδο της μεταποιητικής βιομηχανίας.

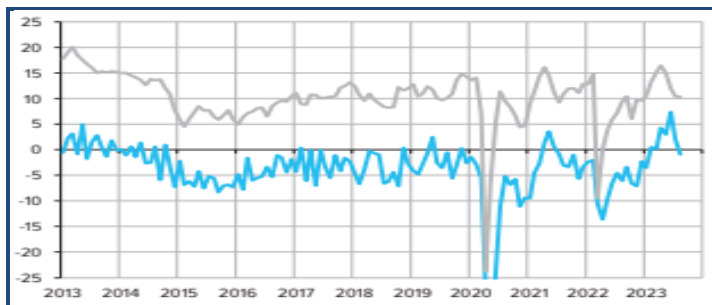
Γράφημα: Δείκτης επιχειρηματικού κλίματος της Τράπεζας της Ρωσίας (μονάδες)

● Σύννοψη ● Τρέχουσες εκτιμήσεις ● Προσδοκίες

Βιομηχανία/Μεταποίηση: Οι τρέχουσες εκτιμήσεις των μεταποιητικών εταιρειών βελτιώθηκαν τον Σεπτέμβριο, αλλά παρέμειναν στην αρνητική ζώνη (-0,3 μονάδες). Επιδείνωση στις αξιολογήσεις παρατηρήθηκε μόνο μεταξύ των επιχειρήσεων του κλάδου των κατασκευών, της ύδρευσης και των υπηρεσιών.

Γράφημα: Εκτιμήσεις μεταβολών του όγκου παραγωγής (μονάδες)

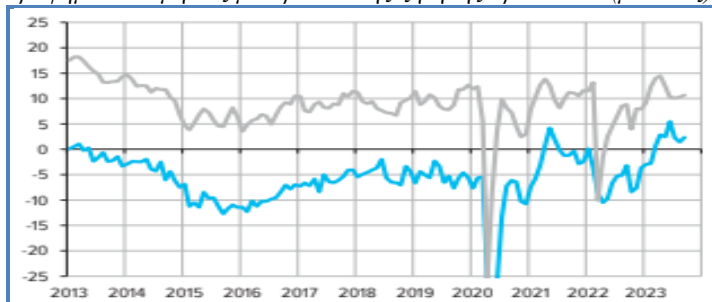

• Τρέχουσες εκτιμήσεις • Προσδοκίες

Μεταξύ των παραγόντων που περιορίζουν την αύξηση της παραγωγής λογίζονται η έλλειψη προσωπικού, η σημαντική αύξηση του κόστους παραγωγής και μεταφορών, καθώς και οι περιορισμοί πρόσβασης στις τελικές και ενδιάμεσες αγορές. Οι θετικές προσδοκίες των εταιρειών του παραγωγικού κλάδου αυξήθηκαν και πλησίασαν τα επίπεδα Ιουνίου. Οι προσδοκίες των αγροτικών επιχειρήσεων παρέμειναν οι πλέον αισιόδοξες.

Συνολική ζήτηση: Οι τρέχουσες εκτιμήσεις για τη ζήτηση προϊόντων (υπηρεσιών) των επιχειρήσεων τον Σεπτέμβριο ήταν καλύτερες (2,4 μονάδες) από τις τιμές του Αυγούστου (1,4 μονάδες) τόσο για την οικονομία συνολικά όσο και για τους περισσότερους κλάδους. Οι υψηλότερες εκτιμήσεις ζήτησης καταγράφηκαν μεταξύ των μεταλλευτικών και μεταποιητικών επιχειρήσεων.

Γράφημα. Εκτιμήσεις μεταβολών της ζήτησης προϊόντων (μονάδες)

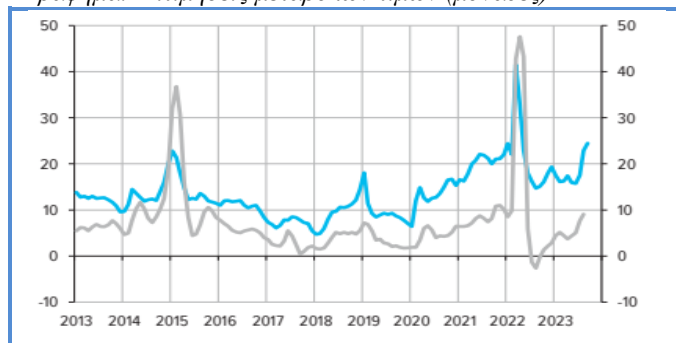

• Τρέχουσες εκτιμήσεις • Προσδοκίες

Μόνο από επιχειρήσεις μεταφορών αποθήκευσης και εμπορίου, οι εκτιμήσεις για τη ζήτηση παρέμειναν στην αρνητική ζώνη. Οι θετικές προσδοκίες των επιχειρήσεων για τη ζήτηση γενικά βελτιώθηκαν σε σύγκριση με τον Αύγουστο. Σε μεγάλο βαθμό λόγω της αποδυνάμωσης του ρουβλίου, η αισιοδοξία των εταιρειών εμπορίας αυτοκινήτων οχημάτων για την αξιολόγηση της αναμενόμενης ζήτησης έχει μειωθεί αισθητά.

Προσδοκίες για τις τιμές: Η αύξηση του κόστους των επιχειρήσεων τον Σεπτέμβριο επιταχύνθηκε τόσο στην οικονομία συνολικά όσο και σε όλους τους κλάδους (κυρίως στις επιχειρήσεις εξόρυξης), λόγω της ανόδου τιμών των πρώτων υλών, υλικών και εξαρτημάτων ως συνέπεια της αποδυνάμωσης του ρουβλίου, καθώς και της σημαντικής αύξησης κόστους των καυσίμων και των λιπαντικών και της αύξησης του κόστους logistics. Το Σεπτέμβριο, σε σύγκριση με τον Αύγουστο, η αύξηση των τιμών πώλησης προϊόντων (υπηρεσιών) επιταχύνθηκε, κάτι που οι περισσότερες επιχειρήσεις εξήγησαν από τη μεταβολή της συναλλαγματικής ισοτιμίας του ρουβλίου.

Γράφημα. Εκτιμήσεις μεταβολών τιμών (μονάδες)

• Προσδοκίες επιχειρήσεων για τις τιμές • Αύξηση τιμών καταναλωτή, %

Το Σεπτέμβριο, οι προσδοκίες για τις τιμές για την οικονομία συνολικά αυξήθηκαν για τρίτο συνεχόμενο μήνα· οι δείκτες τους όχι μόνο ξεπέρασαν σημαντικά τις τιμές της περιόδου 2017–2019, όταν ο ρυθμός πληθωρισμού ήταν κοντά στον στόχο, αλλά ήταν και υψηλότεροι από τους μέσους δείκτες για την περίοδο 2021–2022.

Η δυναμική των προσδοκιών για τις τιμές παρατηρήθηκε σε όλους τους τομείς, με εξαίρεση τα ορυχεία, τη γεωργία και το εμπόριο μηχανοκίνητων οχημάτων (μη αμιγώς ηλεκτρικών).

Πηγή: <https://cbr.ru/Collection/Collection/File/46325/0923.pdf>

Προεδρικά και Κυβερνητικά Διατάγματα (Ρωσικά Αντίμετρα)

✓ **Περί υποχρεωτικής πώλησης μέρους συναλλάγματος από ρ/εξαγωγείς**

Ο Πρόεδρος της Ρωσίας υπέγραψε Διάταγμα «Περί υποχρεωτικής πώλησης εσόδων σε ξένο νόμισμα που λαμβάνουν μεμονωμένοι Ρώσοι εξαγωγείς στο πλαίσιο εμπορικών συμφωνιών (συμβάσεων)». Σύμφωνα με το έγγραφο, εισάγονται τρία κύρια σημεία. Πρώτον, για την περίοδο 6 μηνών, εισάγεται υποχρεωτικός επαναπατρισμός και πώληση κερδών σε ξένο νόμισμα στη ρωσική αγορά για μεμονωμένες εταιρείες στους όγκους και τους όρους που θα καθορίσει η Κυβέρνηση. Δεύτερον, εισάγεται η υποχρέωση για μεμονωμένες εταιρείες να υποβάλλουν ενδεικτικά σχέδια και χρονοδιαγράμματα στην Τράπεζα της Ρωσίας και στην Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Παρακολούθησης του Χρηματοοικονομικού Συστήματος (Rosfinmonitoring), σχετικά με την αγορά και πώληση συναλλάγματος στην εγχώρια αγορά. Τρίτον, εξουσιοδοτημένοι εκπρόσωποι της Rosfinmonitoring θα αποσπάζονται σε μεμονωμένες εταιρείες, με σκοπό την παρακολούθηση και τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τους κανόνες της νομισματικής ρύθμισης. Το ΠΔ καθορίζει συγκεκριμένο κατάλογο εξαγωγέων που θα επηρεαστούν από τα μέτρα αυτά, και αποτελείται από 43 ομίλους εταιρειών που σχετίζονται με το συγκρότημα καυσίμων και ενέργειας, τη σιδηρούχα και μη σιδηρούχα μεταλλουργία, τις χημικές και ξυλουργικές βιομηχανίες και την καλλιέργεια σιτηρών.

Πηγή: <http://government.ru/news/49778/>

✓ **Οι ρωσικές αντικυρώσεις παρατάθηκαν έως τις 31 Δεκεμβρίου 2024**

Με το υπ' αριθμ. 693 από 18 Σεπτεμβρίου 2023 Προεδρικό Διάταγμα παρατείνεται έως τις 31 Δεκεμβρίου 2024 η απαγόρευση εισαγωγής ορισμένων τροφίμων, γεωργικών προϊόντων και πρώτων υλών, προέλευσης ΗΠΑ, ΚΜ-ΕΕ, Καναδά, Αυστραλίας, Νορβηγίας, Ουκρανίας, Αλβανίας, Μαυροβουνίου, Ισλανδίας, Λιχτενστάιν και ΗΒ, που επιβλήθηκε ως απάντηση στις δυτικές κυρώσεις του 2014. Ο κατάλογος προϊόντων περιλαμβάνει, ειδικότερα, κρέας και γαλακτοκομικά προϊόντα, ψάρια, λαχανικά, φρούτα, ξηρούς καρπούς, λίπη, κονσέρβες και άλλα.

Πηγή: <http://publication.pravo.gov.ru/document/0001202309180015>

✓ **Περί προσωρινής απαγόρευσης εξαγωγής βενζίνης και καυσίμου ντίζελ από τη Ρωσική Ομοσπονδία**

Το υπ' αριθμ. 1537 από 21 Σεπτεμβρίου 2023 Διάταγμα της ρ/Κυβέρνησης, εισάγει προσωρινούς περιορισμούς στις εξαγωγές βενζίνης και καυσίμου ντίζελ για να σταθεροποιηθεί η εγχώρια αγορά.

Υπάρχουν περιπτώσεις, στις οποίες δεν ισχύει αυτή η απαγόρευση, ειδικότερα, για αγαθά που εξάγονται σε κράτη μέλη της Ευρασιατικής Οικονομικής Ένωσης (EAEU), στο πλαίσιο των διακυβερνητικών συμφωνιών, εμπορεύματα που τέθηκαν υπό τελωνειακές διαδικασίες πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος Διατάγματος, εμπορεύματα που εξάγονται από το έδαφος της ΡΟ στην Αμπχαζία και τη Νότια Οσσετία, εμπορεύματα που εξάγονται στο πλαίσιο διεθνών διαμετακομιστικών μεταφορών, καθώς και αγαθά που εξάγονται από ιδιώτες για προσωπική τους χρήση.

Το Διάταγμα τέθηκε σε ισχύ στις 21 Σεπτεμβρίου 2023.

Πηγή: <http://government.ru/news/49564/>

✓ **Εισαγωγή εξαγωγικών δασμών συναρτώμενων με τη συναλλαγματική ισοτιμία του ρουβλίου**

Το υπ' αριθμ. 1538 από 21 Σεπτεμβρίου 2023 Διάταγμα της ρ/Κυβέρνησης εισάγει ευέλικτους εξαγωγικούς δασμούς, που συνδέονται με τη συναλλαγματική ισοτιμία του ρουβλίου, για την προστασία της εγχώριας αγοράς. Το μέτρο είναι προσωρινό.

Ο δασμός θα είναι 0% επί της δασμολογητέας αξίας εάν η συναλλαγματική ισοτιμία του ρουβλίου προς το \$ ΗΠΑ, για την περίοδο παρακολούθησης, θα είναι μικρότερη από 80 ρούβλια/\$ ΗΠΑ, 4% εάν η ισοτιμία θα είναι 80-85 ρούβλια/\$ ΗΠΑ, 4,5% με την ισοτιμία 85-90 ρούβλια, 5,5% με ισοτιμία 90-95 ρούβλια, 7% με ισοτιμία 95 ρούβλια/\$ ΗΠΑ. Αυτοί οι δασμολογικοί συντελεστές θα ισχύουν για όλες τις κατηγορίες αγαθών που καθορίζονται στο Διάταγμα, εκτός από τα λιπάσματα.

Εφεξής, το ποσοστό θα υπολογίζεται με βάση την περίοδο ενός μηνός προ της 25^{ης} ημέρας του ημερολογιακού μήνα που προηγείται της περιόδου εφαρμογής (δηλαδή, το ποσοστό Νοεμβρίου θα υπολογιστεί με βάση τη μέση ισοτιμία της περιόδου από 26 Σεπτεμβρίου έως 25 Οκτωβρίου). Το

Υπουργείο Οικονομικής Ανάπτυξης θα δημοσιεύει το δασμό για κάθε επόμενο μήνα, το αργότερο την 26^η ημέρα του προηγούμενου μήνα.

Το Διάταγμα τέθηκε σε ισχύ την 1^η Οκτωβρίου 2023 και ισχύει έως τις 31 Δεκεμβρίου 2024.

Πηγή: <http://static.government.ru/media/files/xvETAZEiRAjIRmO5DsH3S2ZbwIwBA0Ts.pdf>

✓ **Κατάλογος χωρών που μπορούν να συμμετέχουν σε συναλλαγές σε συνάλλαγμα**

Η υπ' αριθμ. 2530-г από 20 Σεπτεμβρίου 2023 Κυβερνητική Απόφαση καθορίζει κατάλογο κρατών φιλικών και ουδέτερων χωρών, των οποίων οι τράπεζες (πιστωτικά ιδρύματα και μεσίτες) επιτρέπεται να διαπραγματεύονται στη ρωσική αγορά συναλλάγματος, καθώς και στην αγορά παραγώγων.

Η λίστα περιλαμβάνει περισσότερες από 30 χώρες: Αζερμπαϊτζάν, Αρμενία, Λευκορωσία, Κιργιστάν, Τατζικιστάν, Τουρκμενιστάν, Ουζμπεκιστάν, Αλγερία, Μπαγκλαντές, Μπαχρέιν, Βραζιλία, Βενεζουέλα, Βιετνάμ, Αίγυπτος, Ινδία, Ινδονησία, Ιράν, Καζακστάν, Κατάρ, Κίνα, Κούβα, Μαλαισία, Μαρόκο, Μογγολία, Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, Ομάν, Πακιστάν, Σαουδική Αραβία, Σερβία, Ταϊλάνδη, Τουρκία, Νότια Αφρική.

Οι κανόνες στοχεύουν στην αύξηση της αποτελεσματικότητας του μηχανισμού για την άμεση μετατροπή των εθνικών νομισμάτων φιλικών και ουδέτερων χωρών σε ρούβλια. Το μέτρο αποσκοπεί στην κάλυψη της ζήτησης της ρωσικής οικονομίας για διακανονισμούς σε εθνικό νόμισμα.

Πηγή: <http://government.ru/news/49557/>

✓ **Περί αποπληρωμής εκδοθέντων ευρωομολόγων**

Ο Ρ/Πρόεδρος υπέγραψε το υπ' αριθμ. 665, από 09.09.2023, Διάταγμα «Περί προσωρινής διαδικασίας για την εκπλήρωση σε κατοίκους και αλλοδαπούς πιστωτές των υποχρεώσεων του δημοσίου χρέους της Ρωσικής Ομοσπονδίας, εκπεφρασμένων σε κρατικούς τίτλους, καθώς και άλλων υποχρεώσεων σε ξένους τίτλους, η ονομαστική αξία των οποίων αποτιμάται σε ξένο νόμισμα».

Όπως προκύπτει από το Προεδρικό Διάταγμα, για να εκπληρώνονται οι υποχρεώσεις της Ρωσίας, κατά τρόπο που να αποφεύγονται οι δυσκολίες αποπληρωμής, λόγω των κυρώσεων ξένων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, θα αποστέλλεται σε μη τραπεζικό ρ/πιστωτικό οργανισμό (Κεντρικό Αποθετήριο Αξιών) αίτημα για άνοιγμα λογαριασμού τύπου «I», σε ρούβλια, στο όνομα του ξένου θεματοφύλακα, χωρίς να είναι απαραίτητη η προσωπική παρουσία του εκπροσώπου του.

Ο δικαιούχοι τέτοιων λογαριασμών (κάτοχοι ευρωομολόγων της Ρωσικής Ομοσπονδίας) ορίζονται από το ρ/Υπ. Οικονομικών και την Τράπεζα της Ρωσίας. Εν λόγω δύο Φορείς θα μεριμνούν και για την τιμαριθμική αναπροσαρμογή των ποσών των κεφαλαίων που πιστώνονται στους λογαριασμούς τύπου «I», με βάση μια καθορισμένη, υπό προϋποθέσεις, συναλλαγματική ισοτιμία.

Ταυτόχρονα, το υπ' αριθμ. 394, από 22.06.2022, Προεδρικό Διάταγμα, το οποίο καθόριζε προηγουμένως τη διαδικασία εκπλήρωσης των υποχρεώσεων των εν θέματι αξιών, παύει να ισχύει.

<http://publication.pravo.gov.ru/document/0001202309090001?index=1>

Εσωτερική αγορά

✓ **Αύξηση βασικού επιτοκίου**

Το ΔΣ της Τράπεζας της Ρωσίας αποφάσισε να αυξήσει το βασικό επιτόκιο δύο φορές. Στις 15 Σεπτεμβρίου 2023, κατά 100 μονάδες βάσης, στο 13% ετησίως και στις 27 Οκτωβρίου 2023, κατά 200 μονάδες βάσης, από 13% στο 15%. Όπως αναφέρει η ανακοίνωση της Τράπεζας, οι τρέχουσες πληθωριστικές πιέσεις έχουν αυξηθεί σημαντικά, ξεπερνώντας τις προσδοκίες της ΤτΡ. Η σταθερή αύξηση της εγχώριας ζήτησης υπερβαίνει ολοένα και περισσότερο τις δυνατότητες για επέκταση της παραγωγής αγαθών και υπηρεσιών. Οι προσδοκίες για τον πληθωρισμό παραμένουν σε υψηλά επίπεδα, και οι ρυθμοί αύξησης των δανείων παραμένουν υψηλοί. Υπό αυτές τις συνθήκες, η Τράπεζα θεωρεί απαραίτητο να διασφαλιστεί η αστηροποίηση της νομισματικής πολιτικής για να περιοριστεί η απόκλιση του πληθωρισμού προς τα πάνω. Ευκαίσιος στόχος πληθωρισμού παραμένει το 4%, με ορίζοντα επαναφοράς, το 2024.

https://cbr.ru/press/pr/?file=27102023_133000key.htm

- ✓ **Forbes: Η Gazprom στην κορυφή της λίστας με τις πιο κερδοφόρες εταιρείες στη Ρωσία**
 Για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά, η εταιρεία φυσικού αερίου Gazprom αναδείχθηκε ηγέτης στην κατάταξη των πλέον κερδοφόρων εταιρειών στη Ρωσία, που καταρτίζει το περιοδικό Forbes. Στη δεύτερη και τρίτη θέση κατετάγησαν οι Yamal LNG και Rosneft.
 Όπως σημειώνεται στη μελέτη, στο τέλος του 2022, η Gazprom έλαβε καθαρά κέρδη 1,3 τρις ρουβλίων (\$14 δις), η Yamal LNG 840 δις ρουβλίων (\$9 δις) και η Rosneft 813 δις ρουβλίων (\$8,7 δις). Επόμενες στην κατάταξη ήταν οι Lukoil, Novatek, Norilsk Nickel, Tatneft, Sakhalin Energy, Sberbank και Phosagro.
 Οι αναλυτές του Forbes αναμένουν ότι, μέχρι το τέλος του έτους, οι εταιρείες Sberbank, Yamal LNG, Rosneft και Lukoil έχουν πραγματικές πιθανότητες να μετατοπίσουν τη Gazprom από την πρώτη θέση.
 Οι συντάκτες της κατάταξης σημειώνουν ότι αυτή μπορεί να μην είναι πλήρως αντιπροσωπευτική, καθώς «η κατάσταση με τη διαφάνεια των μεγάλων ρωσικών επιχειρήσεων έχει επιδεινωθεί από το 2022». Σύμφωνα με τις οδηγίες του ρ/υπ. Οικονομικών, οι εταιρείες δεν θα δημοσιεύουν λεπτομερείς ισολογισμούς. Σύμφωνα με το Forbes, τουλάχιστον 30 εταιρείες που θα μπορούσαν εύκολα να προκριθούν για μια θέση στην κατάταξη δεν έχουν δημοσιεύσει οικονομικές καταστάσεις έτους 2022 (κυρίως οι εταιρείες μεταλλουργίας και χημικής βιομηχανίας).
 Πηγή: <https://www.kommersant.ru/doc/6253562>
- ✓ **Το ΑΕΠ της Ρωσίας το β' τρίμηνο του 2023 ξεπέρασε τα 39 τρις ρούβλια**
 Το ΑΕΠ της Ρωσίας για το β' τρίμηνο του 2023 ανήλθε σε 39,39 τρις ρούβλια (\$415 δις) σε τρέχουσες τιμές, όπως προκύπτει από τα στοιχεία της Rosstat. Σε σύγκριση με το α' τρίμηνο του 2023, το ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 8,6%. Όπως αναφέρει η Rosstat, η αύξηση του φυσικού όγκου του ΑΕΠ οφείλεται στην αύξηση της εγχώριας τελικής ζήτησης κατά 10,1% σε σύγκριση με το β' τρίμηνο του 2022, και τη μείωση των καθαρών εξαγωγών (συνολικών εξαγωγών μείον εισαγωγές).
 Πηγή: <https://tass.ru/ekonomika/18912177>
- ✓ **Πάνω από το 90% των κατασκευαστών λογισμικού αντιμετωπίζουν τον αντίκτυπο των κυρώσεων**
 Περισσότερο από το 90% των κατασκευαστών λογισμικού στη Ρωσική Ομοσπονδία έχουν έλθει αντιμέτωποι με τις επιπτώσεις των αντιρωσικών κυρώσεων, αναφέρεται στην ανάλυση της κλαδικής Ένωσης Russoft.
 Εξωτερικοί παράγοντες που σχετίζονται άμεσα με τις κυρώσεις που επιβλήθηκαν κατά της Ρωσίας έχουν επηρεάσει, στον ένα ή τον άλλο βαθμό, το 92,5% των εταιρειών λογισμικού που συμμετείχαν στην έρευνα. Με τη σειρά τους, μόνο για το 2,5% των εταιρειών οι κυρώσεις δεν είχαν κανένα αντίκτυπο, ενώ ποσοστό 5% των ερωτηθέντων στελεχών δυσκολεύτηκε να εκτιμήσει το μέγεθος του αντίκτυπου.
 Πηγή: <https://tass.ru/ekonomika/18897477>
- ✓ **Το μερίδιο του ρουβλίου στις ρωσικές εξαγωγές έχει πέσει σε μερίδιο κάτω του 40%**
 Σύμφωνα με την Κεντρική Τράπεζα, το μερίδιο του ρουβλίου στις πληρωμές για ρωσικές εξαγωγές, τον Αύγουστο, μειώθηκε στο 38% έναντι 42% τον Ιούλιο τ.ε. Την ίδια στιγμή, τον Αύγουστο, το μερίδιο του γιουάν, στις εξαγωγές, αυξήθηκε από 26% στο 29%, και στις εισαγωγές από 36% σε 38%. Σε όρους αξίας, τα μηνιαία κέρδη από τις εξαγωγές, αποτιμώμενα σε γιουάν, αυξήθηκαν από 9,3 δις \$ ΗΠΑ σε 9,7 δις \$ ΗΠΑ, ενώ οι πληρωμές για εισαγωγές αυξήθηκαν από 8,9 δις \$ ΗΠΑ σε 9,7 δις \$ ΗΠΑ.
 Πηγή: <https://1prime.ru/Forex/20231009/841932215.html>
- ✓ **Τα διεθνή αποθέματα της Ρωσίας σε μια εβδομάδα μειώθηκαν κατά 7,6 δις \$ ΗΠΑ**
 Τα διεθνή αποθέματα της Ρωσικής Ομοσπονδίας στις 29 Σεπτεμβρίου 2023 ανήλθαν σε 568,4 δις \$ ΗΠΑ, έχοντας μειωθεί σε μια εβδομάδα, κατά 7,6 δις \$ ΗΠΑ ή 1,3%, κυρίως λόγω αρνητικής αποτίμησης, σύμφωνα την Τράπεζα της Ρωσίας.
 Τα διεθνή αποθεματικά, τα οποία είναι ξένα περιουσιακά στοιχεία υψηλής ρευστότητας στη διάθεση της Τράπεζας της Ρωσίας και της ρωσικής κυβέρνησης, αποτελούνται από κεφάλαια σε ξένο νόμισμα (γιουάν), ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα και νομισματικό χρυσό.
 Πηγή: <https://tass.ru/ekonomika/18919597>

✓ **Κατάταξη μεγαλύτερων ξένων εταιρειών στη Ρωσία**

Το Forbes παρουσίασε, στις 20 Σεπτεμβρίου 2023, μια κατάταξη με τις μεγαλύτερες ξένες εταιρείες στη Ρωσία (που ανήκουν σε ξένους ιδιοκτήτες κατά περισσότερο από 50%). Σε σύγκριση με το 2022, 22 συμμετέχοντες αποχώρησαν από τη ρωσική αγορά επειδή ανέστειλαν τη λειτουργία ή έκλεισαν την επιχείρησή τους. Μεταξύ αυτών είναι ο ηγέτης του περασμένου έτους, η Volkswagen (έσοδα 517 δις ρούβλια το 2021), η οποία εγκατέλειψε τη ρωσική αγορά. Παράλληλα, προστέθηκαν νέες εταιρείες από την Κίνα, την Τουρκία και τη Λευκορωσία.

Στην κορυφή του καταλόγου βρέθηκε η γαλλική επιχείρηση λιανικής Leroy Merlin, της οποίας ο κύκλος εργασιών, στα τέλη του 2022, ανήλθε σε 529,7 δις ρούβλια. Τον Μάρτιο του 2023, η Leroy Merlin Russia είχε ανακοινώσει ότι θα μεταβιβάσει τις δραστηριότητές της στην τοπική ανώτατη διοίκηση.

Στη δεύτερη θέση κατετάγη η ιαπωνική καπνοβιομηχανία JT Group - 432,6 δις ρούβλια, ακολουθούμενη από την αμερικανική Philip Morris International - 399,9 δις ρούβλια. Μεταξύ των δέκα κυριότερων βιομηχανιών περιλαμβάνονται η αμερικανική PepsiCo - 303,7 δις ρούβλια, η γαλλική ELo (Auchan/Atak) - 292,6 δις ρούβλια, η ολλανδική VEON (VimpelCom) - 286,4 δις ρούβλια, η γερμανική Metro AG - 223,6 δις ρούβλια, η αμερικανική Mars - 201,4 δις ρούβλια, η ελβετική Nestle - 195 δις ρούβλια, η κινεζική Chery Automobile - 147,5 δις ρούβλια. Η θυγατρική της γερμανικής επιχείρησης Uniper Unipro, οι μετοχές της οποίας τέθηκαν υπό εξωτερική διαχείριση, κατέλαβε τη 19^η θέση με έσοδα 105,8 δις ρούβλια.

Εκτός από τη Volkswagen, η Renault, η Apple, η Toyota Motor, η Samsung Electronics δεν περιλαμβάνονται πλέον στον κατάλογο. Μεταξύ των νεοεισερχόμενων, συγκαταλέγονται η ταϊλανδέζικη CP Foods, η οποία επένδυσε στη γεωργία (θέση 44, με έσοδα 57,5 δις ρούβλια), η λευκορωσική Belarus Trading House (θέση 38, 65,9 δις ρούβλια) και δυο κινεζικές: η BBK Electronics (θέση 35, 68,2 δις ρούβλια) και η Haier (θέση 42, 62,8 δις ρούβλια).

Ο αριθμός των τουρκικών εταιρειών κατά τη διάρκεια του τρέχοντος έτους έχει αυξηθεί από μία σε πέντε (ο ίδιος αριθμός συμμετεχόντων προέρχεται από τη Γερμανία και τη Γαλλία), ενώ οι κινεζικής προέλευσης, απαρτιθούν έξι εταιρείες. Συνολικά, η κατάταξη περιλαμβάνει εταιρείες από 18 χώρες, μεταξύ των οποίων οι 8 είναι αμερικανικές (πριν από ένα χρόνο συμμετείχαν εταιρείες από 17 χώρες, 10 εκ των οποίων προέλευσης ΗΠΑ).

Πολλές ξένες εταιρείες έχουν ανακοινώσει σχέδια να περιορίσουν τις δραστηριότητές τους στη Ρωσία, να πουλήσουν τα ρωσικά περιουσιακά τους στοιχεία ή να σταματήσουν να επενδύουν μετά το ξέσπασμα της ουκρανικής κρίσης και την επιβολή των κυρώσεων. Σύμφωνα με την Κεντρική Τράπεζα, συνολικά, από τον Μάρτιο του 2022 έως τον Μάρτιο του 2023, ξένοι επενδυτές έχουν πραγματοποιήσει περίπου 200 συναλλαγές πώλησης των ρωσικών περιουσιακών τους στοιχείων. Η Κεντρική Τράπεζα δεν αποκαλύπτει τον όγκο τέτοιων συναλλαγών, αλλά σημείωσε ότι το 20%, ή 40 συναλλαγές, σχετίζονταν με μη κατοίκους που εξήλθαν από μεγάλα περιουσιακά στοιχεία, καθένα από τα οποία είχε αξία άνω των 100 εκατ. \$ ΗΠΑ. Από τον Οκτώβριο του 2022, έχουν πραγματοποιηθεί πέντε συναλλαγές, μέσου όρου άνω των 400 εκατ. \$ ΗΠΑ.

https://www.rbc.ru/business/02/10/2023/651a58d89a79470e01d4ac98?from=materials_on_subject

<https://www.forbes.ru/biznes/497010-50-krupnejsih-inostrannyh-kompanij-v-rossii-2023-rejting-forbes>

✓ **Κεντρική Τράπεζα: Το 60% των επιχειρήσεων δηλώνει έλλειψη προσωπικό**

Σύμφωνα με την έκθεση της Κεντρικής Τράπεζας, η ζήτηση για προσωπικό στη Ρωσία, το α' εξάμηνο του 2023, αυξήθηκε αισθητά ως αποτέλεσμα της ανάπτυξης στους βιομηχανικούς τομείς που υποκαθιστούν τις εισαγωγές των κρατικών παραγγελιών. Όπως προκύπτει, το 60% των εταιρειών ανέφεραν έλλειψη προσωπικού, ιδιαίτερα του εξειδικευμένου, τουλάχιστον 75% των εταιρειών έχουν αυξήσει τους μισθούς για να κρατήσουν το προσωπικό.

Σχεδόν το 80% των ερωτηθέντων εταιρειών ανέφεραν προβλήματα με την πρόσληψη προσωπικού. Μεταξύ των δυσκολιών που ανέφεραν ήταν η αναντιστοιχία στα επίπεδα δεξιοτήτων και οι διογκωμένες μισθολογικές προσδοκίες των υποψηφίων.

Παρ' ολ' αυτά, σύμφωνα με τη Rosstat, το ποσοστό ανεργίας υποχώρησε στο ιστορικό χαμηλό του 3% τον Ιούλιο. Όπως αναφέρεται στην έκθεση, κατά το α' εξάμηνο του 2023, το εργατικό δυναμικό στη

Ρωσία αυξήθηκε μόνο κατά 100 χιλ. άτομα, ποσοστό μικρότερο από την αύξηση των αναγκών των επιχειρήσεων, και εξασφαλίστηκε από την εργατική μετανάστευση.

Η Κεντρική Τράπεζα ανέφερε ότι από τις αρχές του 2023, η ρωσική βιομηχανία έχει καταγράψει το χαμηλότερο επίπεδο προσωπικού τα τελευταία 25 χρόνια.

<https://www.kommersant.ru/doc/6199122>, https://www.cbr.ru/Collection/Collection/File/46309/report_01092023.pdf

✓ **Το α' εξάμηνο του 2023, το κρατικό χρέος της Ρωσίας έχει αυξηθεί κατά 9,8%**

Το α' εξάμηνο του 2023, το δημόσιο χρέος της Ρωσίας αυξήθηκε κατά 2,24 τρις ρούβλια (+9,8%), στα 25,06 τρις ρούβλια (ήτοι \$263 δις), σύμφωνα με την έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου για την εκτέλεση του ομοσπονδιακού προϋπολογισμού. Σύμφωνα με την έκθεση, το δημόσιο χρέος ανήλθε στο 16,7% της προβλεπόμενης αξίας του ΑΕΠ για το 2023.

Ο Φορέας συνδέει την αύξηση του δημόσιου χρέους με την αύξηση του εσωτερικού χρέους σε τίτλους (κατά 1,39 τρις ρούβλια), καθώς και με την αύξηση του εξωτερικού χρέους κατά 856,1 δις ρούβλια. Το εσωτερικό δημόσιο χρέος αυξάνεται συνεχώς τα τελευταία χρόνια, με έξαρση το έτος που ξέσπασε η ουκρανική κρίση: το 2019 το εσωτερικό χρέος ανερχόταν σε 9 τρις ρούβλια, το 2020 σε 10 τρις ρούβλια, το 2022 αυξήθηκε σημαντικά και τώρα ανέρχεται στα 18,8 τρις ρούβλια. Συμπληρωματικό ζπα'ραγοντας ήταν η έντονη διολίσθηση του ρουβλίου μετά το φθινόπωρο 2022.

Η αύξηση του δημόσιου χρέους στο πλαίσιο της αύξησης των δαπανών του ομοσπονδιακού προϋπολογισμού δεν μπορεί να αποφευχθεί, αλλά το Υπουργείο Οικονομικών σκοπεύει να το διατηρήσει εντός του ασφαλούς ορίου του 20% του ΑΕΠ.

Ο προϋπολογισμός έτους 2023 προβλέπει ακαθάριστο εγχώριο δανεισμό ύψους 2,5 τρις ρουβλίων. Επιπλέον, το Υπουργείο Οικονομικών έχει το δικαίωμα να πραγματοποιήσει πρόσθετους δανεισμούς ύψους έως και 1 τρις ρουβλίων για να αντικαταστήσει τη χρήση κεφαλαίων από το Εθνικό Ταμείο Πλούτου.

<https://www.interfax-russia.ru/main/minfin-rf-bridetsya-uvelichivat-gosdolg-na-fone-rosta-rashodov-no-on-vse-eshche-daleko-ot-opasnyh-urovney>

✓ **Αύξηση του ΑΕΠ τον Αύγουστο κατά 5,2%**

Σύμφωνα με το ρωσικό Υπουργείο Οικονομικής Ανάπτυξης, τον Αύγουστο του 2023, το ΑΕΠ ξεπέρασε το επίπεδο του περασμένου έτους κατά 5,2% ετησίως (5,1% τον Ιούλιο). Συνολικά, το 8μηνο του 2023, το ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 2,5% ετησίως. Σύμφωνα με τους υπολογισμούς του Υπουργείου, από τους οποίους εξαιρέθηκε ο εποχικός παράγοντας, τον Αύγουστο η αύξηση του ΑΕΠ επιβραδύνθηκε στο 0,4% από 0,6%.

Στην ανασκόπηση του Υπουργείου Οικονομίας αναφέρεται επίσης ότι στις 8 Σεπτεμβρίου η Rosstat δημοσίευσε την πρώτη εκτίμηση του ΑΕΠ για το β' τρίμηνο του 2023, η οποία συμπίπτει με την προκαταρκτική εκτίμηση (+4,9% σε ετήσια βάση).

<https://www.kommersant.ru/doc/6239147>

Εξωτερική Αγορά

✓ **Το μερίδιο της Κίνας στις εισαγωγές αυτοκινήτων ήταν 92% στο οκτάμηνο 2023**

Οι εισαγωγές από την Κίνα αντιπροσώπευσαν το 92% των ρωσικών εισαγωγών αυτοκινήτων σε διάστημα 8 μηνών, σύμφωνα με την Ομοσπονδιακή Τελωνειακή Υπηρεσία της Ρωσίας. Την ίδια στιγμή, το μερίδιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον εμπορικό κύκλο εργασιών της Ρωσικής Ομοσπονδίας συνεχίζει να μειώνεται.

<https://ria.ru/20230919/avtomobili-1897124836.html>

✓ **Η εξαγωγή ρωσικών σιτηρών σημειώνει ένα νέο ρεκόρ**

Τον Αύγουστο της γεωργικής σεζόν 2023-2024 (ξεκίνησε την 1^η Ιουλίου), η Ρωσία προέβη σε όγκους ρεκόρ, των τελευταίων 7 ετών - από το γεωργ. έτος 2017-2018, 7,7 εκατ. τόνων κύριων τύπων σιτηρών.

Σύμφωνα με εκτιμήσεις ειδικών, τον Αύγουστο τ.ε., η Ρωσική Ομοσπονδία εξήγαγε 6,5 εκατ. τόνους σίτου (36,6% περισσότερο από την περασμένη σεζόν), σχεδόν 1 εκατ. τόνους κριθαριού (7%

περισσότερο), 212 χιλ. τόνους καλαμποκιού (88% περισσότερο). Η Αίγυπτος έγινε ο ηγέτης στις εισαγωγές ρωσικών σιτηρών με περισσότερους από 900 χιλ. τόνους.

Η Αλγερία κατέλαβε τη δεύτερη θέση (οι αποστολές αυξήθηκαν σχεδόν κατά 7 φορές, στους 610 χιλ. τόνους), η Τουρκία την τρίτη θέση (482 χιλ. τόνοι) και ακολούθησαν η Κένυα (444 χιλ. τόνοι, αύξηση κατά 12 φορές) και το Μπαγκλαντές (319 χιλ. τόνοι). Οι προμήθειες στη Σαουδική Αραβία (190 χιλ.), το Σουδάν (139 χιλ.), την Υεμένη (131 χιλ.) και στην Τυνησία (94 χιλ.). Μεταξύ των εισαγωγέων ήταν η Μοζαμβίκη (53 χιλ.), Ερυθραία (33 χιλ.), Σομαλία και Νιγηρία (31 χιλ.), Κονγκό (25 χιλ.).

Μια σημαντική τάση της τρέχουσας περιόδου είναι οι παραδόσεις σε χώρες της Λατινικής Αμερικής (κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου έτους 2022 δεν είχαν καταγραφεί παραδόσεις). Τον Αύγουστο, 253 χιλ. τόνοι σιτηρών απεστάλησαν στη Βραζιλία, 125 χιλ. στο Μεξικό, 59 χιλ. στη Βενεζουέλα και 55 χιλ. τόνοι στο Περού.

Οι εξαγωγείς θεωρούν ότι το κύριο πρόβλημα στις εξαγωγές είναι η έλλειψη πλοίων μεγάλης χωρητικότητας, για παραδόσεις σε απομακρυσμένες χώρες.

Οι αναλυτές εφιστούν την προσοχή στον υψηλό ανταγωνισμό στην αγορά: για παράδειγμα, οι τιμές για το ευρωπαϊκό σιτάρι είναι γενικά σταθερές και βρίσκονται στο επίπεδο της αρχής του έτους των 250 \$ ανά τόνο. Η τιμή για το αμερικανικό σιτάρι από την αρχή της σεζόν (από την 1^η Ιουλίου) έχει μειωθεί κατά 14% και κοστίζει 234 \$ ανά τόνο. Έτσι, αν νωρίτερα το ρωσικό σιτάρι ήταν φθηνότερο (στην αρχή της σεζόν, σε σχέση με το ευρωπαϊκό σιτάρι) σήμερα το ρωσικό σιτάρι είναι κατά 4 \$ πιο ακριβό από το σιτάρι στην Ευρώπη, και πωλείται περίπου στα 254 \$ ανά τόνο.

Πηγή: <https://1prime.ru/world/20230905/841655999.html>

✓ **Ο όγκος εμπορίου μεταξύ Ρωσίας και Ηνωμένων Πολιτειών μειώθηκε κατά 11 φορές**

Ο εμπορικός κύκλος εργασιών μεταξύ της Ρωσίας και των ΗΠΑ, τον Ιούλιο του 2023, ανήλθε σε 277,3 εκατ. \$ ΗΠΑ (11 φορές μικρότερος του Φεβρουαρίου του 2022, όταν δεν είχαν εισαχθεί οι κυρώσεις), όπως προκύπτει από στοιχεία του Γραφείου Απογραφής των ΗΠΑ. Στα τέλη του 2021, οι Ηνωμένες Πολιτείες είχαν καταλάβει την πέμπτη θέση μεταξύ των μεγαλύτερων εμπορικών εταιρών της Ρωσίας. Τη μερίδα του λέοντος, 87%, αποτελούν οι προμήθειες από τη Ρωσία προς τις ΗΠΑ (241 εκατ. \$ ΗΠΑ), ενώ οι προμήθειες από τις ΗΠΑ στη Ρωσία ανήλθαν μόνο σε 36 εκατ. \$ ΗΠΑ.

Η βάση των ρωσικών εξαγωγών στις Ηνωμένες Πολιτείες, συνίσταται σε τρεις ομάδες προϊόντων - τα πυρηνικά καύσιμα, τα ορυκτά λιπάσματα και τα μέταλλα της ομάδας πλατίνας (παλλάδιο, πλατίνα, ρόδιο). Κατά τη διάρκεια των επτά μηνών του 2023, οι Ηνωμένες Πολιτείες αγόρασαν αγαθά αξίας περίπου 3 δις \$ ΗΠΑ από τη Ρωσία, εκ των οποίων τα 2,5 δις \$ ΗΠΑ προήλθαν από αυτές τις τρεις ομάδες.

Σύμφωνα με την Υπηρεσία Ενεργειακών Πληροφοριών των ΗΠΑ, το 2022, περίπου το 12% των αναγκών συμπυκνωμάτων ουρανίου των πυρηνικών σταθμών των ΗΠΑ καλύφθηκε από εισαγωγές από τη Ρωσία (το τρίτο μερίδιο αγοράς εισαγωγών, μετά τον Καναδά και το Καζακστάν). Όσον αφορά στο εμπλουτισμένο ουράνιο, σύμφωνα με στοιχεία για το 2022 και τους επτά μήνες του 2023, η Ρωσία υπήρξε ο μεγαλύτερος προμηθευτής στις Ηνωμένες Πολιτείες, όπως προκύπτει από τις αμερικανικές στατιστικές εξωτερικού εμπορίου.

Ταυτόχρονα, η Ρωσία παρείχε το 35% των προμηθειών παλλάδιου στις ΗΠΑ το 2021, σημείωσε η Επιτροπή Διεθνούς Εμπορίου των ΗΠΑ. Το παλλάδιο χρησιμοποιείται, μεταξύ άλλων, στην παραγωγή ημιαγωγών, καθώς και στην αυτοκινητοβιομηχανία. Τον Ιανουάριο-Ιούλιο του 2023, οι Ηνωμένες Πολιτείες εισήγαγαν παλλάδιο αξίας 701 εκατ. \$ ΗΠΑ από τη Ρωσία (το 2022 οι εισαγωγές είχαν ανέλθει σε 1,39 δις \$ ΗΠΑ).

https://www.rbc.ru/economics/18/09/2023/650428139a7947b10142ef52?from=article_body

✓ **Οι ΗΠΑ αγόρασαν λιπάσματα από τη Ρωσία αξίας ρεκόρ**

Από τον Ιανουάριο έως τον Ιούλιο τ.ε., οι Ηνωμένες Πολιτείες αύξησαν τον όγκο αγορών ρωσικών λιπασμάτων κατά 5% σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο 2022, στα 944 εκατ. \$ ΗΠΑ.

Η Ρωσική Ομοσπονδία έγινε ο δεύτερος μεγαλύτερος προμηθευτής λιπασμάτων στις ΗΠΑ, με τον Καναδά να καταλαμβάνει την πρώτη θέση με προμήθειες αξίας 2,8 δις \$ ΗΠΑ.

Την περασμένη άνοιξη, οι Ηνωμένες Πολιτείες αποφάσισαν να προστατευθούν από την έλλειψη χημικών προϊόντων και ένα μήνα μετά την επιβολή κυρώσεων κατά της Ρωσικής Ομοσπονδίας, συμπεριέλαβαν τα ρωσικά λιπάσματα στον κατάλογο των βασικών προϊόντων, προβλέποντας την αναδυόμενη έλλειψη στην παγκόσμια αγορά στο πλαίσιο της διακοπής των αλυσίδων εφοδιασμού από τη Ρωσία.

<https://iz.ru/1575306/2023-09-17/smi-soobshchili-o-rekordnom-obeme-zakupki-ssha-udobrenii-iz-rossii>

✓ **Η Ρωσία εξάγει λιπάσματα σε σχεδόν 60 χώρες**

Σύμφωνα με την Ομοσπονδιακή Τελωνειακή Υπηρεσία, η Ρωσία το 2022 προμήθευσε λιπάσματα αξίας 19,295 δις \$ ΗΠΑ στις παγκόσμιες αγορές, δηλαδή 1,5 φορές περισσότερο από το 2021.

Το α' εξάμηνο του 2023 η Ρωσία πούλησε λιπάσματα αξίας τουλάχιστον 6,6 δις \$ ΗΠΑ στην παγκόσμια αγορά και οι κύριοι αγοραστές ήταν η Βραζιλία, η Ινδία και οι Ηνωμένες Πολιτείες, σύμφωνα με τα δεδομένα της πλατφόρμας εθνικών στατιστικών υπηρεσιών του ΟΗΕ Comtrade.

Σχεδόν οι μισές ρωσικές εξαγωγές κατευθύνθηκαν στη Βραζιλία (1,9 δις \$ ΗΠΑ) και στην Ινδία (1,3 δις \$ ΗΠΑ). Στην τρίτη θέση βρίσκονται οι Ηνωμένες Πολιτείες (890 εκατ. \$ ΗΠΑ), ακολουθούν η Κίνα (632 εκατ. \$ ΗΠΑ) και το Μεξικό (429 εκατ. \$ ΗΠΑ).

Μεταξύ των δέκα μεγαλύτερων αγοραστών είναι και η Τουρκία (170 εκατ. \$ ΗΠΑ), η Γερμανία (151 εκατ. \$ ΗΠΑ) και η Σερβία. Η Γαλλία και το Καζακστάν εισήγαγαν επίσης λιπάσματα αξίας άνω των 100 εκατ. \$ ΗΠΑ. Η Γουατεμάλα (93 εκατ. \$ ΗΠΑ) και η Πολωνία (77 εκατ. \$ ΗΠΑ) έκαναν επίσης μεγάλες αγορές το α' εξάμηνο του έτους. Επιπλέον, πολλές ευρωπαϊκές χώρες συνεχίζουν να αγοράζουν ρωσικά λιπάσματα, όπως η Βουλγαρία, η Ισπανία, η Ολλανδία, η Τσεχία και η Ιταλία.

Πηγή: <https://ria.ru/20231001/udobreniya-1899705035.html>

✓ **Ο όγκος εμπορίου μεταξύ Τατζικιστάν και Ρωσίας το 2023 ξεπέρασε το 1 δις \$ ΗΠΑ**

Ο εμπορικός κύκλος εργασιών μεταξύ Ρωσίας και Τατζικιστάν από τον Ιανουάριο έως τον Αύγουστο του 2023 ανήλθε σε περισσότερα από 1,1 δις \$ ΗΠΑ, δηλαδή 3,1% περισσότερο από την ίδια περίοδο του 2022, σύμφωνα με στοιχεία της στατιστικής υπηρεσίας του Τατζικιστάν.

Οι εξαγωγές από το Τατζικιστάν στη Ρωσία για την εν λόγω περίοδο ανήλθαν σε 95,7 εκατ. \$ ΗΠΑ, οι εισαγωγές από τη Ρωσική Ομοσπονδία ανήλθαν σε περίπου 1 δις \$ ΗΠΑ. Ο όγκος εμπορίου τον Ιανουάριο - Ιούλιο 2023 ανήλθε σε 997,4 εκατ. \$ ΗΠΑ (+9,8% σε σύγκριση με την ίδια περίοδο 2022).

Η Ρωσία τον Ιανουάριο - Αύγουστο 2023 έγινε και πάλι ο μεγαλύτερος εμπορικός εταίρος του Τατζικιστάν. Μεταξύ των χωρών της ΚΑΚ, το Καζακστάν κατέχει τη δεύτερη θέση όσον αφορά τον εμπορικό κύκλο εργασιών, με όγκο εμπορίου περίπου 747,6 εκατ. \$ ΗΠΑ (-18,1% από τον Ιανουάριο - Αύγουστο 2022). Μεταξύ των χωρών της ΚΑΚ, ο όγκος εμπορίου με τη Λευκορωσία επίσης αυξήθηκε σημαντικά, κατά 39,3% και ανήλθε σε 67,7 εκατ. \$ ΗΠΑ.

Μεταξύ των χωρών που δεν ανήκουν στην ΚΑΚ, το οκτάμηνο 2023, το Τατζικιστάν είχε τον μεγαλύτερο κύκλο εργασιών με την Κίνα, ύψους 947,5 εκατ. \$ ΗΠΑ (+8,7% περισσότερο από ό,τι το 8μηνο 2022).

Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, ο κύκλος εργασιών του Τατζικιστάν με τη Γερμανία διπλασιάστηκε, προσεγγίζοντας τα 127,7 εκατ. \$ ΗΠΑ, ενώ με τις ΗΠΑ, αυξήθηκε κατά 1,8 φορές, ανερχόμενος σε 162,9 εκατ. \$ ΗΠΑ, σε ετήσια βάση.

Το 2022, ο όγκος εμπορίου Ρωσίας – Τατζικιστάν είχε υπερβεί τα 1,67 δις \$ ΗΠΑ.

Πηγή: <https://tass.ru/ekonomika/18964563>

Ενέργεια-Περιβάλλον

✓ **Η ΕΕ μείωσε το μερίδιο των εισαγωγών ρωσικού πετρελαίου κατά 10 φορές**

Το μερίδιο του ρωσικού πετρελαίου και προϊόντων πετρελαίου στον συνολικό όγκο των εισαγωγών των χωρών της ΕΕ μειώθηκε στο 2,3% το β' τρίμηνο του 2023, σύμφωνα με την έκθεση της Eurostat, χωρίς την αναφορά στα απόλυτα μεγέθη.

Σύμφωνα με το UN Comtrade, ο όγκος των προμηθειών πετρελαίου και προϊόντων πετρελαίου από τη Ρωσία στην ΕΕ το β' τρίμηνο του τρέχοντος έτους ανήλθε σε 4,9 εκατ. τόνους, ή 2,1 δις \$ ΗΠΑ σε αξία.

Τώρα η Ευρωπαϊκή Ένωση πληρώνει 35 \$ ΗΠΑ για 1 τόνο πετρελαίου παραπάνω, υπολόγισαν οι αναλυτές.

Ο μεγαλύτερος εξαγωγέας καυσίμων στην ΕΕ το β' τρίμηνο του 2023 ήταν οι Ηνωμένες Πολιτείες, το μερίδιό τους αυξήθηκε κατά 5 ποσοστιαίες μονάδες σε σύγκριση με το 2021 και έφτασε το 13%. Οι άλλοι μεγαλύτεροι προμηθευτές ήταν επίσης η Νορβηγία (11%), η Σαουδική Αραβία (11%), το Καζακστάν (8%), η Λιβύη (6%), η Μεγάλη Βρετανία (6%) και η Νιγηρία (5%).

Πηγή: <https://www.vedomosti.ru/business/articles/2023/09/05/993430-es-sokratil-dolyu-importa-rossiiskoi-nefti-i-nefteproduktov-v-10-raz>

✓ **Στατιστικά ρωσικών εξαγωγών πετρελαίου προς Ινδία και Κίνα σε όρους φυσικού όγκου**

Σύμφωνα με ρωσικά δημοσιεύματα, την περίοδο Ιανουαρίου-Μαΐου τ.ε., οι παραδόσεις ρωσικού αργού στην Ινδία αυξήθηκαν σχεδόν κατά 11 φορές, σε ετήσια βάση, και ανήλθαν σε 36,8 εκ. τόνους. Το α' εξάμηνο τ.ε., ο όγκος των ρωσικών προμηθειών πετρελαίου με κατεύθυνση την Κίνα ανήλθε σε 52,6 εκ. τόνους (+27% σε σύγκριση με την ίδια περίοδο του 2022).

Ακόμη και πριν από τις κυρώσεις, η Κίνα ήταν ένας από τους μεγαλύτερους εισαγωγείς ρωσικού πετρελαίου. Σύμφωνα με τη Ρωσική Ομοσπονδιακή Τελωνειακή Υπηρεσία, η Κίνα αγόρασε 71 εκατ. τόνους το 2021.

<https://www.vedomosti.ru/business/articles/2023/08/09/989173-rossiya-narastila-postavki-nefti-v-indiyu>

Η Ινδία αύξησε τις εισαγωγές ρωσικού πετρελαίου το Σεπτέμβριο. Ο συνολικός όγκος εισαγωγών ανήλθε σε 1,57 εκατ. βαρέλια την ημέρα, ήτοι 9% υψηλότερος έναντι του Αυγούστου.

Το μερίδιο του ρωσικού πετρελαίου στις συνολικές εισαγωγές, μηνός Σεπτεμβρίου, της Ινδίας, ήταν 38% έναντι 33% του Αυγούστου, όταν μετά από αρκετούς μήνες υψηλών τιμών, οι προμήθειες από τη Ρωσική Ομοσπονδία είχαν μειωθεί. Τη μεγαλύτερη αύξηση σημείωσαν τα ινδικά κρατικά διυλιστήρια, τα οποία εισήγαγαν κατά ένα τέταρτο μεγαλύτερο όγκο από τον Αύγουστο, ενώ τα ιδιωτικά διυλιστήρια μείωσαν τις εισαγωγές κατά 13%. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Σεπτεμβρίου, η Ρωσία κατέχει την πρώτη θέση στη δομή των πετρελαϊκών εισαγωγών στην Ινδία, ακολουθούμενη από το Ιράκ και τη Σαουδική Αραβία.

Η Ινδία έχει αυξήσει σημαντικά τις εισαγωγές ρωσικού πετρελαίου κατά το οικ. έτος 2022-2023 (ξεκινά την 1^η Απριλίου εκάστου έτους). Εάν κατά το οικονομικό έτος 2021-2022, το μερίδιο του ρωσικού πετρελαίου στις εισαγωγές ήταν μικρότερο από 2%, μέχρι τον Απρίλιο του 2023 είχε προσεγγίσει το 43%.

https://tass.ru/ekonomika/18905703?utm_source=yxnews&utm_medium=desktop&utm_referrer=https%3A%2F%2Fden.ru%2Fnews%2Fsearch%3Ftext%3D

✓ **Τα έσοδα από τις εξαγωγές πετρελαίου της Ρωσίας έχουν σχεδόν επιστρέψει στα επίπεδα του 2022**

Τον Αύγουστο του 2023, τα έσοδα της Ρωσίας από τις εξαγωγές πετρελαίου και προϊόντων πετρελαίου αυξήθηκαν κατά 11,8% σε σύγκριση με τον Ιούλιο, στα 17,1 δις \$ ΗΠΑ, σύμφωνα με ανασκόπηση του Διεθνούς Οργανισμού Ενέργειας (ΔΟΕ). Πρόκειται για το υψηλότερο επίπεδο, από τον Οκτώβριο του 2022, όταν τα έσοδα είχαν ανέλθει σε 17,3 δις \$ ΗΠΑ.

Οι εξαγωγές πετρελαίου και πετρελαιοειδών από τη Ρωσία μειώθηκαν κατά 150 χιλ. βαρέλια ημερησίως, στα 7,2 εκατ. βαρέλια, ήτοι 7,3% χαμηλότερα από τον περασμένο Αύγουστο. Η μείωση των εξαγωγών οφείλεται στη μείωση των προμηθειών πετρελαιοειδών κατά 270 χιλ. βαρέλια, στα 2,4 εκατ. βαρέλια, ενώ οι εξαγωγές πετρελαίου αυξήθηκαν μόνο κατά 120 χιλ. βαρέλια, στα 4,8 εκατ. βαρέλια.

Σύμφωνα με τον ΔΟΕ, η παραγωγή πετρελαίου στη Ρωσία παρέμεινε στα ίδια επίπεδα των 9,5 εκατ. βαρελιών ημερησίως, αλλά οι προμήθειες πετρελαίου και προϊόντων πετρελαίου από τη Ρωσία προς την Κίνα και την Ινδία μειώθηκαν από 4,7 εκατ. βαρέλια τον Απρίλιο και το Μάιο, στα 3,9 εκατ. βαρέλια τον Αύγουστο. Την άνοιξη, αυτές οι χώρες αντιπροσώπευαν, σύμφωνα με διάφορες εκτιμήσεις, έως και 80%-90% των αγορών, ενώ τώρα μόνο 54,2%, σύμφωνα με τα στοιχεία του οργανισμού.

https://www.rbc.ru/business/13/09/2023/65017b249a79474f9f174e49?from=materials_on_subject

✓ **Η Gazprom μείωσε την παραγωγή φυσικού αερίου κατά ένα τέταρτο**

Το α' εξάμηνο του 2023, η Gazprom μείωσε την παραγωγή φ.α. κατά 24,7%, ως συνέπεια των «πολιτικά υποκινούμενων αποφάσεων» ορισμένων χωρών να αρνηθούν τον αέριο υδρογονάνθρακα από τη Ρωσία. Όσον αφορά στις εξαγωγές φυσικού αερίου, η εταιρεία προμήθευσε 166 δις κυβικά μέτρα φ.α. στην

εγχώρια και στη ξένη αγορά, που είναι 26,5% χαμηλότερο από το ποσοστό της ίδιας περιόδου του 2022 (225,7 δις κυβικά μέτρα).

Κατά το α' εξάμηνο του 2023, η Gazprom διοχέτευσε 22% λιγότερο φ.α. σε υπόγειες εγκαταστάσεις αποθήκευσης σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα 2022 (18,7 δις κ.μ. έναντι 23,8 δις κ.μ.). Η εταιρεία σκοπεύει να δημιουργήσει ένα λειτουργικό απόθεμα φ.α. των 72,84 δις κ.μ. μέχρι την περίοδο εξόρυξης 2023–2024.

https://www.rbc.ru/business/28/09/2023/6515d2029a7947c441cda04b?from=article_body

✓ **Η Ευρώπη αύξησε τις προμήθειες LNG από τη Ρωσία σε επίπεδο ρεκόρ**

Το υδροποιημένο φυσικό αέριο (LNG) έγινε ο μοναδικός τύπος καυσίμου του οποίου οι προμήθειες από τη Ρωσία στην Ευρώπη αυξήθηκαν στα τέλη του περασμένου έτους. Σύμφωνα με το Κέντρο Γερμανικών Σπουδών του Ινστιτούτου Ευρώπης της Ρωσικής Ακαδημίας Επιστημών, οι προμήθειες έφθασαν στο ιστορικό μέγιστο των 16,7 δις κ.μ. Για σύγκριση, το 2021 είχαν ανέλθει στα 12,3 δις κ.μ.

Σύμφωνα με εκτιμήσεις του οίκου Bruegel, το επτάμηνο του 2023, στο ευρωπαϊκό ενεργειακό δίκτυο μέσω τερματικών σταθμών LNG, εισήλθε 30% περισσότερο υδροποιημένο ρωσικό φ.α. σε σχέση με την ίδια περίοδο το 2021.

Σύμφωνα με τη γαλλική εταιρεία Kpler, το ρωσικό LNG αντιπροσώπευσε το 16% των συνολικών εισαγωγών υδροποιημένου αερίου στην ΕΕ, με τη Ρωσία να κατατάσσεται σε δεύτερο μεγαλύτερο προμηθευτή LNG στην Ευρωπαϊκή Ένωση, μετά τις ΗΠΑ.

Η ΕΕ αγόραζε περισσότερο από το ήμισυ του απαιτούμενου όγκου LNG από τη Βόρεια Αμερική, το 17% από αφρικανικές χώρες και ελαφρώς λιγότερο από τη Μέση Ανατολή. Το απότομα αυξημένο μερίδιο του ρωσικού LNG δεν εκπλήσσει τους αναλυτές.

Πηγή: <https://1prime.ru/energy/20231004/841882499.html>

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΤΗ ΜΟΣΧΑ - ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΕΥ

1. Σε περίπτωση αναδημοσίευσης, παρακαλείστε όπως αναφέρεται η πηγή.
2. Εφ' όσον δεν επιθυμείτε πλέον να λαμβάνετε τα Ενημερωτικά Δελτία του Γραφείου ΟΕΥ-Μόσχας, παρακαλείστε όπως αποστείλετε σχετικό μήνυμα στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο μας (ecocom-moscow@mfa.gr).
3. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που συλλέγονται από το Υπουργείο Εξωτερικών, παρέχονται από τα υποκείμενα αυτών εκουσίως και χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για παροχή ενημέρωσης τους ή για στατιστικούς σκοπούς. Η διαχείριση και προστασία των προσωπικών δεδομένων υπόκειται στα οριζόμενα στο εθνικό, κοινοτικό και διεθνές δίκαιο σχετικά με την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως εκάστοτε ισχύει (Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την προστασία προσωπικών δεδομένων από το Υπουργείο Εξωτερικών: βλ. <http://www.agora.mfa.gr/prostasia-prosopikon-dedomenon>).
4. Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο παρόν Ενημερωτικό Δελτίο προέρχονται τόσο από επίσημες πηγές (Κρατική Στατιστική Υπηρεσία, Κεντρική Τράπεζα, ιστοσελίδες Υπουργείων και δημοσίων φορέων κ.α.), όσο και από ειδήσεις σε έντυπα και άλλα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Το Γραφείο ΟΕΥ – Μόσχας τηρεί επιφύλαξη ως προς τις ειδησεογραφικές πηγές για τις οποίες δεν εγγυάται την ακρίβειά τους.